45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 31 — Կ. ՊՈԼԻՍ 1901 ՄԱՅԻՍ 19/1 ՅՈՒՆԻՍ — 13 ՄԷՖԷՐ 1319 — 19 ՄԱՅԻՍ 1317 — ՇԱԲԱԹ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամեն տեսակ գրութիւններ՝
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38 Պասպը Մէյի ճաւսէսի 38

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Journal Arménien
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER
ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
Jean Ph. Kaisérian
38 GRAND RUE DE LA S. PORTE 38
Constantinople

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
ارمانس فرید قیصریانه
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره مخصوصه در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Դաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար՝ մասնաւոր պայմաններ։

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չենտրուիր

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿՆՈՋ ԱՆԿՈՒՄԸ
ԱՆՕԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ

Այսօրուընէ սկսեալ կը հրատարակենք Կնոջ Անկումը Անօթութեան պատճառաւ մեր նոր թերթօնը։ Կը յուսանք թէ մեծ հաճոյքով պիտի վարդագոյն ընթերցասէր հասարակութենէն։

ՈՒՂՂԱԳԻՐ

Մեր յարգելի և մեծանուն ազգակից Եղիա Էֆ. Տէմիրճիպաշեանի առ գրաբար ուղղուած մէկ արդարացուցիչ անկողմնակալութեամբ ասկէ առաջ հրատարակելէ ետք, այսօր ես կը պատասխանենք իր գրաշարերը հրատարակելու, որով իւր գոռոզամիտութիւնը կը յայտնէ պէտք է վերջ թերթիս ստացած առաջարկութեանց նկատմամբ, իբրեւ լուրջ վարպետի մը կողմանէ, որ մեծ հաճոյութեամբ պիտի կարդացուի անշուշտ ինչպէս նաև ասոնց գրուած իր մէկ ուրիշ հմտալից յօդուածը թերթիս համակրող ընթերցողներէ։

Տէր և Տնօրէն
Մանզումէ Էֆկիար

Թերթերն երկու Ծ. գրամոնակը մնացած ըլլալով, երբէկ իրիկուն Էֆկիարի միասին ընդունեցայ։ Արդէն վրիպակաբանութիւնն ինկնալ տեսնելով՝ ես իսկի չերամակցեցայ ուրախակցիս մասէս։ Աւելորդ է խնդրել կրկնել, որպէս զի նոր սերունդ խմբագիրներ մշտապատասխանողական ընդունող որով ուսանիս օրէն փայլեցան մեր կրկնոտիներին։

Եռանդը պէտք է միշտ վառ մնայ հանրօգուտ բաներու համար։ Ու դասէ՛ք անոնց զործ նոյն անոյշմնակալ ոգւով։ Ու պիտի յաջողիք։ Ինչպէս ըսի անգամ մը՝ մեր կարողութիւնն ու հասատամութիւնն հաստատք մ'ունի յաջողութեան։ Եւ մէկ թերթին յաջողութիւնն երբէք ուրիշի մը ձախողումի չէ։ Ընդհակառակն, կ'իմանամ որ այս միջոցիս բոլոր թերթերն (յարաբերական անուշութիւն) յաջողութեան մէջ են, ինչ որ իմ փափագս է և պէտք է ըլլայ ամէն ընթերցասէր Հայու փափաքն։

Ցաւէս խորէն մեծարանաց առ արդէն տարին մաղթանաց

Մնամ Ձեզդ
ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

18 մայիս 1901
Ազգ. Հիւանդանոց

ՍԻՍԱԿ ՀԱՋԱՐԵԱՆ
(ԷՖՕԼ ՍԱՆԴՈՒԱԷԷՆ)

Հանգուցեալ—ա սիրելի—Յօրեղբօր Պէտրգ Տէմիրճիպաշեանին մահերիմ ու Գասարգիսի Թաղական Խորհուրդին մէջ իրեն անդամակից Պարապետ Հաջարեան Ակնոյ Դիսիսոսի վաճառական՝ զեր ի վեր ինքզինքը կացուցած էր իրմէ շատ հարուստ շատ վաճառականներէ, նուրբ իր ճաշակովն ու եռանդագին ուսումնասիրութեամբ, հանճարեղ գործոց դործոն անձուէր մասնակցութեամբ և օրինակելի ընտանեսիրութեամբ։ Հանդիսաւոր ընտանիքը կը վայելէր բարօրութիւն և երջանկութիւն։ այլ մանաւանդ երկրորդն երկարատեւ չը կրնար ըլլալ այս աշխարհս վրայ։ Հաջարեանց տան առաջին օր մը կանցնի։ . . Մահը, մահնամիտ ընելով ընտանեաց ճօթը մատաղ զաւակաց ամէնէն օժտեալն։ Ու ճամբան կը շարունակէ չարաչուք անցորդը ըշանացի իմացնելով որ՝ վերադարձին պիտի՞ չ. այցելէ Հաջարեանց։

Այդելութիւնը տարինե՛ր ետեղի կ'ունենայ. այդելութիւնն ամբողջ տանը՝ աւա՜ղ՝ ամէն ոք կը սպասուի իրեն և ցերեկ։ կրնա՞ք երեւակայել անեցոց տագնապն։ Ականջնին զոցելով դրան դանդակին և աչք ի յերկնիս, հայր Ա մայր, եղբարք և քոյրք կը ճակնն, հիւծելոյն սպառող կանչին պատան իրենց կեանքէն կը վերնան։ Ա սպասման արագութեան չեն հասներ։ Հիւա դրնն մարմնէն՝ անելի կերթայ միւս քան հիւանդութեանէ։ Ողջ մարմնէն կը արուի հիւանդին։

Եւ օր մը, վերջապէս, չարաչուք անցորդը կը զարնէ Հաջարեանց դուռը. . . Եւան, ինքզինքնդ աղիկ, իր նախասահմանեալ եղբօր պատանի հրաչանն, առաջ կը նեռուի, կը ջանայ ողջոյն դժնեմ այդերուն. իր լեզուին մեղը, իր ձայնին մեղեդին, իր աչաց թոլոթիւնն, իր ոտաց ընթացքներուն, իր ոտն ու մարմնոյն գանձը կը յօժարի ինքնէ, միայն թէ խնայէ մահն հիւանդին։ Ի զո՞ւր։ Անելի կեղեքիչ չէր արձակած զօրանչ Մահ ազատոր եկեղեցւոյն զանգանն։ Ալիշանն ի Մասա և ի Մեհրաբար իրենց կողկողանքը կը բերեն կը մատուցանեն դագաղին, որ ծաղիկներու ամէն կը ծածկուի և արցունքներու տակ կը հալի գոգցես, ամենէն տաք և ամենէն դառն արցունքներուն տակ։ Հաղալ՝ որ ես որ կուլաս վաղամեռիկ Հաջարեանին վրայ։ Եւ ես, իրեն անծանօթ թէև, յուզմամբ ահա կը խորհիմ, յուզմամբ յաւէտ կը խորհիմ սակայն իր վրայ, այնքա՞ն հզօր է. այնքա՞ն հմայիչ է հոգին նախասահմանեալին։ Երեկոյեան սառերներու մէջ ի Մասա, ծովուն ալիքներ վրայ չա՞ս անգամներ տեսած եմ լսելոյ ուրուարերձանցին պարն— «անմահ կենդրաւ աղջկանց ու պատանեաց», Երմոնիային և Արաքսային, Բարիզին ու Տօրնին, Մաքրուհիներուն ու Բրիսանիներուն) Արամ ու Ներսէս Ներսէսեանին, Նորատունկեանին ու Հաճարեանին, Տիրան Ապրօյին ու Ճանիկ Եաղճեանին, Մօմճեանին և Աղասանին, Պետրոս Դուրեանին և Անդրանիկ ԹէՕՖՓՏԷՆԵԱՆԻՆ, Հայկ Արշակին, Պողոսիկին ու Միքայէլին . . . . . .։

Միասի՞ Հաջարեանն ալ ահա կ'երթայ միասնալ դարուն։ Եւան, այժմ Տիկին Ադիսանդր Փանոսեան, այլ ևս չը կրեր իր զերդասանին անունն։ Այլ իրեն տեղ, և կրնայ ըսուիլ բոլոր Հաջարեանցերուն Հետ այդ մականունը կը կրեր նաև Սիսակ Հաջարեան։ Մանկերուն մէջ միակ ճերմակ թել մ'իսկ չէր երեւեր. սակայն. . . հաղորդ-ոյ ծերի մը տպաւորութիւնը կը թողուր ձեւնողին վրայ։ Միայն եթէ բերանը բանաբ փրանսերէն խօսելու համար, ա՛ն ժամանակ կը հաւատայիր որ Բարիզ գացած էր Սակայն—անհաւատալի բան— Բարիզն է որ այդ առանպիսական, այդ ձեղջրհեղեղեան, այդ թուխ ու թանձր ծերութեան հասուցած էր Սիսակ Հաջարեանն։ Իր դէմքին նման պերճ դաղղիերէն մը կը խօսէր իրը. . . հաղա՞ր տարիներու հաւատարութենէ։ Քանակագէտ մը, ինչպէս որ եղած է, առարկայական աշխարհէն շատ հեռու կ'ապրի, —որպէս Ժիւլ Լէմէդն նոր կաճառորդ Պէրիլլոյին պատասխանատուութիւն կ'ունէր։ Սակայն խօսակիցին այդ անդամ հեռաձորութեան տպաւորութիւնն յառաջ բերող բանն Էջօլ Սանդուալի նախկին աշակերտին քանակագիտական մտահայեցութիւնները չէին աւելի դանդ. . . Մարմիսոսի մէջը։ Հապա հայ լեզուով ինչ անուանել այդ անիծեալ հեղուկն, որ ամբողջ քառորդ դար մը իրեն ուրուականն պատցուց այդ հաստնոսիր երիտասարդն աշխարհի վրայ։ Հաղորդիլ՝ օրէն սեռ աչքերուն հզօր անբացատրելի բացատրութիւնն հոմերական յատուկանունն պայքարի մը մէջ էր թմբրադեղինտաւերի անդրադարձին աղդեցութեանն հետ։ Քանակագէտ-չափագէտի այդ հզօր դանկն ինչ տեսիլներու թատր էր արդեօք։ Այդ տեսիլներն երբէք չէին ցոլանար իր խօսակցութեանց մէջ, կամ դուն ուրիշ։ Դէմքի իր էսթեան ուեմ թիւն արտադրէր զինքն մոդեռնան չէնքի մը կառուցումն, ինչպէս որ թմբրամոլ Տը Գուինոիին պատահեցաւ որ երևակայութեան համար Ֆերազանցած է բոլոր Անգլիացի մանանագիրներն, և որ ինքն առանձին թերևս այնքա՞ն բառ ու բացատրութիւնով օժտած է անգլիերէնն որքան բոլոր հեղինակները միասին առնուած։ Սիսակ չէր դրեր։ Անիրն է ըսել։ Մ'ոդ Հաղարի՝ Զի ոչ միայն երևակայած էր չատ, ոչ միայն հաչիչային հրեղէն հրաշագործ անձիներ կը պատկերազարդէին իր դանկանդեղն, այլ և իրական կեանքի պատկերներն ամենէն այլանդակ այլերանդ։ Լեղի Սանդուալի վիպասանը գրեանը դնելէն յետոյ, Սիսակ ուղած է նաև Ֆաղիէդէ ծը Մէսրը սէնի վիպականին նել սիրանալ (Ուրեմ կիր յետոյ թերեւս Անմեռաբարանական նել հետամտէր)։ և բաւական ժամանակ ծնողացը կամցն հակնուակ դոյն համալսարանի դասընթացքին հետեւելէ ետք երբ ծնողքն ալ դիմադրեցուցած են դրամ զրկել, ուրեմն է Բարիզ՝ դեռ ութ տարի, այսօր դեղագործ, վաղը Մանրավաճառ՝ ուրիշ օր մը սրբանկարիչ, են. են. ետ՝ ըլլալով-և յարաՇամ մը իրապանկիանարդելով։ Մարդասէր անձինք մ' սիկնայք ալ խնամած ու հոգացած են Աիսակի, երբ աշխատելու անկարող եղած է։ Մայրաքաղաքին մէջ ալ մանդատէր օտարաց և օտարուհեաց յարդանացն ու հաճոյանացն արժանալով, իրենց ՀՆդաձութեան ձեռակայ եղած է, ինչպէ՞ս մէջ նայոյ՞ Մասամ Նիսլենի, ամբողջ ետոր տարի դիս ասոնչակառնոյ անձնուէր ա՞ն սիկնայ՝ որ Հիւանդանոցս անընդհատ ինն ամիսի ի վեր կ'այցելէ և կը սփոփէ դիս իր ետնանամ Չլսնայուն։

Անակնկալ կերպով հոս Սէ Գալիչեան Հիւանդանոցիս մէջ գտայ Սիսակն՝ զոր մեռեալ՝ համար հոսկէ Շիշլի դնայ, Ջօպանս օղլու Արթարիին հանուսակ՝ որ Շիշլիէն հոս կեանս մնունելու։ Ջէն կերգաբն ալ մոգիթիսարկութեամբ Ամ, այն Քարի դը . . .։

Իրենց մահուանէն կը սփոփիմ եւ ըչ մէկ մոլութեան անձնատուր դրագէտ Արամ Անասնկեանին, որուն յօդուցաւն իրարու հետ մրցմամբ կը դարմանեն Հիւանդանոցս անձնուէր դրագէտ Լիսանդանոցս։ Յաւաքել է որ ի մօտոյ Ամենի՝ կատարեալապէս բժշկուած։ Նոյնպէս ես ալ եմ՝ Հիւանդանոցէն։ Եւ երթանք զմեզ ի Դերեզման կանխող քարեկամաց Վրայ մրթրթալ արասուագին ա՛ն աղօթքներն հոգեթով, որոնք այնքա՞ն փոքր կը ցուցնեն աչխարհն և այնքա՞ն մեծ հոգին։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԽՕՍՔ
ԱՌ ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

«Եւ զքոյսդ Ի քոյսդ՝ զեղ մատուցանեմ՝ մեղրաբերն Եղիա, բանեսատ՝ զդ զերերկրային։ Դուն որ գերիչ-վրձիսոգ զրենկարներ կը գծես հրաշալի ու զեղանկա՞ր, դուն որ զեղաձիծաղ Վոսփորի ծիծաղկոտ ծաղերուն ծոցը ծիծաղափունդ բանաստեղծութեան վարդերէ կը ցրցքնես, դուն որ «զերաներշային եթերանո՛ւր յղացմամբ սիրոյ սնարզ մը սատուա-ծային օրհնութեան մը հետ պլլեալով» մեր Վոսփորը կը նկարագրես, ըսէ՛ մեզ թէ ինչպէ՞ս և ո՞ւր կը տեսնես այդ ամէնը. մինչ մեր հասարակ մահկանացուն աչքերն ի զուր կը ջանան տեսնել զանոնք ու հմայիլ կենդանի բանաստեղծութեան այդ կարկառուն գիծերէն՝ որոնք քո՛ւ աչքերուդ միայն կ'երևան, և որոնք գո՛ւն միայն կրնաս պատկերացնել, երբոն ու Եկողաբ մարմին առած անվերջ կը լողան Վոսփորի երկնակապոյտ ջուրերուն մէջ, այդ ալեակաձիգ մրմունջներուն՝ մրմունջ՝ նէրդ են քաղցրանաւագ՝ նուագերդ՝ բանաստեղծ և տաղանդ «մշակապէնդ»։

Երգդ՝ ե՛րգն է Վոսփորին, չդնդդ՝ ձա՛նն է Վոսփորին՝ միտքդ՝ ակն է Վոսփորին ու աչքդ բիրն է Վոսփորին. . . Ամոր պէս կը ժպտիս ու կը տամրանաս՝ անուշպէս կը զայրանաս ու կը փրփրի՛ս, ամոր պէս կ'ալեծփիս ու կը հանդարտիս, բայց . . . աւա՜ղ, որ երկինքդ . . . առաստաղ մը էր, չոր ու պատանդան երկիրդ . . . տախտակամած մը։ Երկինքդ տեսնար դուն բայց ան քեզ կը պանէ՝ մենակեաց ու մենեղջու մը։ Ես դուն, ներէ՛ զբեմ, որ հիացումս մերկութիւնը բերեմ տարածել առաստաղ երկինքդ վրան փայլեցնելով յաւէտ համակարգիչ հասկ-կուսէնն ու սքանչացման Ամենապարանը՝ որոնք պիտի չմարին մինչ չեւ հոգ-ընակարանի խաղաղաւէտ կեանքիս արշալոյսը։

Մ. . . Վ. . . ի՞ն ու առաստան կենսացնող ժպիտներէն աւելի, գեղանուրբ հիմակներով ընդելուզուած գրական փունջերուդ և չափազանց պատկերներուդ կարօտն է որ կը զրգռ ծարաւիսն հոգիս։

Մեր աղքատիկ գրականութեան անփառունակ բուրաստանը քու գրական ականակիպ կայլակներուդ պէտքը կը զգայ ուռճանալու համար, ինչպէս որ ծաղիկները առաւօտն ցօղին ու երաշտ երկիրը ամպերու արցունքին։

Մեր ես հիմա դուն, տեղ մը միայն կը գտնամ քեզ, բայց . . . ամենուրեք կա՛ք Քեզի չի պատկիր բնակարան, բայց . . . քա՛կիկնդ է. . . ի՞նչ ոք կը տեսնէ քեզ, բայց . . . ամէն մարդ կը դիտնէ՝ որովհետեւ մ'ըթ հնամայ «Մասիս»ի կողքէն ի վեր կը շուլլուիս, մ'ըթ «Բիւրակն»ի երակներէն կը հոսիս, մերթ «Արեւելք»ի սիւնակներուն մէջ կը ծալլուիս, մերթ «կրկնօրաբերթ»ի ծաղկազարդ ածուներուն մէջ կ'ամրոզմանիս և մ'ըթ նոր եղիա՝ նրբեղէն կապքով ճախրաբաց կը բարձրանաս մինչև երկինք, ո՛ւր վառ երևակայութեանդ թռիչները յայն սահման մը կ'ոլորտագծեն։

Մինչ ես հիացումս ի զուր կը ջանամ տեսնել զանոնք ու հմայիլ կենդանի բանաստեղծութեան այդ կարկառուն գիծերէն՝ որոնք քո՛ւ աչքերուդ միայն կ'երևան, և որոնք գո՛ւն միայն կրնաս պատկերացնել, երոն ու Եկողաբ մարմին առած անվերջ կը լողան Վոսփորի երկնակապոյտ ջուրերուն մէջ, այդ ալեակաձիգ մրմունջներուն՝ մրմունջ՝ նէրդ են քաղցրանաւագ՝ նուագերդ՝ բանաստեղծ և տաղանդ «մշակապէնդ»։

Գրութիւններդ մէկ քանին կարդալէ վերջ անձամբ եկած էի կարծեմ Զեռքդ համբուրելով անկեղծ շնորհաւորութիւններս մատուցանելու. բայց, պիտի ներես անշուշտ երբ այս անգամ գրիչս կուգամ համբուրել ձեռքդ։ «Զեռքդ» կ'ըսեմ. ու մէ՛ զարմանար եզակի խօսքերս. քաղաքավարութեան ցայտնագրական տարակ ձեւերէն չեմ ախորժիր, ու Պղատոնական համակրութեան ցոյցերը կ'ատեմ։

Նոր սերունդին ուղղած խօսքերդ լաւ տպաւորութիւն ընին վրաս. առջի օրը, կիրակնոյ դասախօսութեան դացի, ո՛ւր քանի մը բարեկամներուն հետ այդ յօդուածդը վրայ խօսեցանք։ Ջանացի՛ր ամենայն վրայ գերմանական գրական նեղութեան և լեզուի մասին ունեցած գաղափարներդ։ Մենք ամէնքս ալ կը սիրենք զքեզ Եղիա, ու քու բարոյական խնդիրդ կ'ազդեն մեր վրայ. ուստի վասն կրնան ըլլալ։

Ս. . . Ա. . . ի՞ն «Նամ մեմ» «Տիմիրճիպաշեան» կը կոչենք քեզ։ Բայց այս պարզ արտաբերումին մէջ է բովանդակ վեհութիւնն ու խոցումը պատուոյ և յարգանքի։

Գնահատանքի մէկ բարեկամիս հետ—որուն հետ զարգացական ընկեր եղած ենք—պարզիկ տարիքնէս կարդալով քանի մը գրութիւններդ հետաքրքրած էինք մ'չուռերիներ ձեռք անցնելու Ինչ մշակներներն չէր օգնած մեր փափաքին իրագործմանը։ Անցեալներուն, նամակի մը մէջ սա՛պէս գրեցի իրեն. «բարեկա՛մ, նպատակիս հասայ, մեծ հաճոյքով կարդալով Գրասէր Աստմի հատորիկները որոնք աչքիս առջև կը գտնուին այս պահուս։» Եր պատասխան նամակդը նախանձ կը յայտնէիք ինձ բարեկամս, որոյ խոսաստ՝ խրկեց ուղած գիրքերը։

Դարձեալ կը փափաքիր բարեկամս որ քու գէմքդ նկարագրէի իրեն, ու գրեցի. «գրեթէ Վիքթոր Հիւգոյին կը նմանի դէմքով ու ոգիէ կ'ուգես, քիչ մը ալ Բոլ Վէռլէնին կրնաս նմանցնել զինքը իսկ գրչով ու մտքով, ինչպէս գիտես, ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆՆ է ան, հայոց Վէռլէնը, որուն պէս ո՛չ ոք կրնայ գրել։ բայց՝ անշուշտ՝ իրմէ . . .»։

Պիտի գրեմ սակէ վերջ ըսիր։

Ցարգելի՛ր խոստումդ, Եղիա՛ ու նարէն օգտակար գաղափարներուդ գաղանաբանութիւնը ըրիր քանի մը լայն էջերդ մէջ։ Կը սպասենք նարէն, որ գրես մեզի, շարունակ գրես, ազնիւ ու բարոյաշէն խորհուրդներդ, որոնք նօրոյ-Էրէն բարեսարութիւնդ կը գան կանչեն . . .։

Յ'ասասութիւն։ ԳԱՐՈՒՆ

ՄԵՐ ԴՈՐՁԱԿԱՆԵՐԸ

Պարոքէսիր.— Տ. Ղեւոնդ քհն. Կամսարական։

Պանարմա.— Յովհաննէս էֆ. Սազոնան։

ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՂՈՒՆՔԸ

Կը պատմուի թէ ժամանակաւ Շապկապակ անուն մէկը կայ՝ որ քաղդէն ձգնող խաղին հետեւանքով իր հայը մոռցուցու սատպուած էր, և իրօք մուրացկանութեան մգանաճիւղին մէջ մեծ ճարտարութիւն ցուցուց։ Ասոր գլուխաւոր կէտ նպատակին էր հարուստներուն առանները ընդունուելու միջոցներ հայթայթել, հրապուրել պաշտօնեաներն ու քարտուղարները, անոնց հետ յարաբերութիւն մտնել, ի վերջի ա՝ նոնց կարեկցութիւնը իր վրայ հրաւիրել։

Մինչ այս մինչ այն, սա օր մը ընդունուեցաւ հոյակապ տարանքէ մը ուր փառաւոր բազմոցի մը վրայ ընդարձակուած և չքաղաքոյն դաշլիճի մը մէջ Պարսաս անուն հարուստ մը տեսաւ՝ որ մուրացկին չտա լաւ ընդունելութիւն ըրաւ հանգիստ կերպով։

—«Բարի՛ եկաք մեր տունը, ինչ քանի վը փափաքիք, բարեկամս։»

Շ. Մեծ չքաւորութեան մէջ եմ, անօթութենէ կը նեղուիմ և ոչինչ ուտելիք ունիս։

Հարուստ՝ չատ զարմացած սոյն պատասխանին վրայ ապաղակեց «Ինչ ինչ կ'ըսէք, ոչինչ ունիք ուտելու, հա տան և դուք անօթութեան մէջ ենք, բան մը՝ որուն չեմ կրնար մոռակ, սա՝ ձեռ տանն սաղմանքին համեմատ երջանիկ պիտի ըլլաք դուք հոս պիտի կենաք և մանակցիք իմ պատասխանութիւններուս, ես ինչ որ ունիմ՝ ձերն է։»

«Շ. Տէր իմ, ալ համբերութիւնս հատաւ սպասելու՝ որովհետև ծայրաչեղ անօթի եմ, ցարդ ոչինչ բերանս դրած եմ։»

«Պ. Ինչ, ճշմարիտ է թէ ցարդ բան մը կերած չէք, աւա՜ղ խեղճ մարդ, հիմա սովալուկ պիտի մեռնի։ Ինձ նայեցէ՛ք. սպասաւո՛ր հոս եկուր, վարկենապէս մէզի կոնք մը ջուր բեր որպէս զի նախապէս ձեռքերնիս լուանք։» Թէպէտ ոչ սպասաւորը կերուելէ և ոչ ալ կոնքով ջուրը կը պեռնուէր՝ ապակայն և անպէս Պարսաս իր ձեռքերը կը տիպէր իբր թէ մէկը իր ձեռքին վրայ ջուր կը լեցնէր և կրնապիտ որ Շապկապակն ալ իրեն նման ըլլ։ Շապկապակ նախ կարծեց թէ հարաստ կասակամբ է, ուստի անոր մտքերով, ի չեմ քեզ լուալ և ջնջողով արել կեղ։

«Պ. Հիմա՝ մեզ ուտելու բերէ մը բան բեր, չըլլայ թէ մեզ սպասել տաս, գիր սեղանը հոգ. վրան դիր ակաշառակները, դուք ալ եկէ՛ք, բարեկամ, սեղանին քով նստեցէ՛ք կերէք և ընտանի ամենա՛ք, որովհետև անօթի էք, և ես քանի գիտեմ թէ ինձ դժուար բան է անուշադ կենալ մինչև հիմա։» Այս խօսքերը ըսելով՝ թէև ոչինչ բերուեցաւ ուտելու, սկսաւ պնակին մէջ ուսելիք դնել կեղծել և բերանը տանելով ծամել եւ ուտել, և կը յաւելուր, «խնդրեմ կերէ՛ք, ձեր ախորժակը խեղճ է՝ և անօթի մարդու պատրաստակի չի նմանիր։ Ինչպէս է կերած ինծի։»

Շակապակ ինքնիրեն կը՝ սէ, արդարև սա ուրիշները ծարիլ սիրող մարդ մըն է, և դատելով մեծաուսնին կը յարէր։ «ո՛վ տէր իմ, բոլոր կնանքիս մէջ ասկէ լաւ, համով և ձերմակ հաց տեսած չեմ, ուրիկ դնած էք դայն։»

«Պ. Այս հացը սպասաւորներէս մէկը Փրկեց դոր 500 ասկիի՝ անդամ չեմ ծախեր։»

Այս խօսքերէն վերջ ապաղակեց. «սպասաւոր, պնակ մը ու համադամ բեր՝ որուն նմանը չգտնուիր՝ և դու, ո՛վ հիւր, կերէ՛ք, քանդի անօթի էք, և ես քանի գիտեմ թէ ինձ դժուար բան է անուշադ կենալ մինչև հիմա։» Այս խօսքերը ըսելով՝ թէև ոչինչ բերուեցաւ ուտելու, սկսաւ պնակին մէջ ուսելիք դնել կեղծել և բերանը տանելով ծամել եւ ուտել, և կը յաւելուր, «խնդրեմ կերէ՛ք, ձեր ախորժակը խեղճ է՝ և անօթի մարդու պատրաստակի չի նմանիր։ Ինչպէս է կերած ինծի։»

Շակապակ ինքնիրեն կը՝ սէ, արդարև սա ուրիշները ծարիլ սիրող մարդ մըն է, և դատելով մեծաուսնին կը յարէր։ «ո՛վ տէր իմ, բոլոր կնանքիս մէջ ասկէ լաւ, համով և ձերմակ հաց տեսած չեմ, ուրիկ դնած էք դայն։»

«Պ. Այս հացը սպասաւորներէս մէկը Փրկեց դոր 500 ասկիի՝ անդամ չեմ ծախեր։»

Այս խօսքերէն վերջ ապաղակեց. «սպասաւոր, պնակ մը ու համ

ԽԿՂՍՅԺ ՂՈՒՈՍՈՎՈՒ

ՍԻՄՈՆ 8 · ԵՎԳԻՍՍ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆՈՎ

Ս. Ա. Ա.

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ ուղևորվող Ս. Ա. Ա. Ս. Ա. Ա. Ս. Ա. Ա.

մը առաջարկութիւններ ըրած է, բայց Ժողովը կրկնեց իր նախորդ որոշումը՝ որուն համեմատ պէտք է որ ընդ փոյթ կարին մեկնի։»

Մանչեսթր Թիւ 29 մայիս 17

«Զարանճաքի Առաջ. Տեղապահ Մակար վրդ., որուն հեռագրուած էր Պատրիարքարանէն անմիջապէս Կարին երթալ, այս անգամ դարձեալ նամակ մը առաջարկութիւններ ըրեր է Պատրիարքարանի և իր առաջարկութեանց գոհացում կը ինդրէ։ Մի դուցէ Մակար Վ. ալ եպիսկոպոսական վկայական պահանջէ։ Այնպէս կը կարծենք որ եթէ օր առաջ չհեռացուի Զարանճաքէ այս կարգի առաջարկութեանց վերջը չպիտի գայ։

(Սուրհանդակ Թիւ 683 մայիս 17

—Յառաջիկայ կիրակի Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով՝ հրաւիրեալ է Ս. Պատրիարք հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել և Հոդեգալստեան տօնին առթիւ պիտի խօսի քարոզ մը խօսքի՝ ի միխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Զկնի Ս. Պատարագի, ի յիշատակ Գաղաղէանի գերդաստանի կենդանեաց և մեռելոց, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ներկայ գտնուող բոլոր եկեղեցական Դարց մասնակցութեամբ։

—Դիւմանկան Որբոնոց 1 Զմիւռնիոյ Ս. Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Արքեպիսկոպոս հրատարուած էր գերմանական Որբանոցի տարեկան հաշուքները, Արժ. Տ. Խաչատուր քահանայի հետ, որ կիրակի օրերը նոյն որբանոցը երթալով խրատներ կը խօսի որբուհիներուն։ Ինչպէս յայտնի է Ա. Մարոյ ընթերցողաց, գերմանական Որբանոցը կը պատրաստէ 150ի մօտ որբուհիներ, մեծ մասամբ Հայ—Բողոքական։ Առաջին կարգի կրօնքի դասերն աւանդած է գերման հովիւ, միմիայն առաքելոց գործերը, իրենց քարոզած քաղաքներու աշխարհագրական գիտութիւններով գերմաներէն լեզուաւ, իսկ որբանոցի տնտեսուհին աւանդած է քրիստոնէական եկեղեցւոյ պատմութիւնն մինչև հինգերորդ դար. զարմանալի յաջողութիւն ունեցած են որբուհիները գերմաներէն լեզուի մէջ։ Որբանոցի խօսուած լեզուն հայերէն է ու գերմաներէն, բայց կ'աւանդուի նաև քրտներէն և անգլիերէն՝ փափաքողներու։ Հարցաքննութիւն եղած է նաև հայերէն լեզուի զոր կ'ուսուցանէ Պատ. Յակոբ Թաշեան, թուաբանութեան, աշխարհագրութեան և բնական պատմութեան, իսկ իւրաքանչիւր քննութենէ քաջալերեալ եղած են թէ՛ հայերէն և թէ՛ գերմաներէն երգեր, ինչպէս Ս. Առաջնորդն նոյնպէս և բոլոր ներկայք չատ գոհացած են քննութենէն արդիւնքէն, իսկ ի վերջոյ գերմանական հովիւը խրատական մը կարդացած է գերմաներէն լեզուաւ և ապա Ս. Առաջնորդն յորդորական մը ուղղելով որբուհեաց կնքած է հանդէսը։

(Ա. Մ—ը)

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ՐԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի կիւն, Սէլամլըգ ռէսմը ալիսի Համիտիէ ճամիի չէրիֆինէ իճրա գըլնը՝ մը։

ԿՆՈՋ ԱՆԿՈՒՄԸ ԱՆՕԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱԻ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՎԷՊԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

189... մայիս 27ին, Համբարձման տօնի նախընթաց առաւօտուն, Ազգ. Հիւանդանոցի հոգեւոր դրան առջև, փմարապահ Մաչիկ աղբարն, Թոգատի խելօք Աբրահամին և ուրիշ երեք դագաղակիր յիմարներու հետ, ըստ սովորութեան, վազվզելի մէջ էին մեռեալ մը փոխադրելու համար ի Պալըգլը։

Յուզարկաւոր մը անգամ չկար այդ անուշք և կոչտ դագաղին հետեւող և ընդհանրապէս զարիպ և անտէր պատարագներու պատահածին նման, առանց իր վրայ ցաւող կամ արտասուող մը ունենալու կը տարուէր անալ նեռուելու հասարակաց փոսի մը մէջ, ուր քիչ առենէն պիտի երթար միանալու իրեն, Ստեփան Սուրէնեանի և այլոց պէս՝ բազմաստաղանդ գեղարուեստաւորներ ալ լուռ և անարտասնչ։

Արդէն նոյն հաստատութեան մէջ ինձ ցանձնուած պաշտօնս ըներմամբ, կանխաւ տեղեկութիւն տուած էին ինձ մանկամարդ կնոջ մը մահուան տխուր ժարագաններուն վրայ. ըսին թէ շատ յարատեւմիկի եղած էր անոր հոգեվարքի ժամերը և մինչև ցվերջին շունչ խոստովանաւորը ընաւ չէր հեռացած անոր քովէն. անանկ որ մահամերձ հիւանդներու մնարին մօտ անձնուիրաբար ծառայել ուխտող և քիչ մըն ալ ցաւի ու վիշտի անասրեր երեւցող մեր Առաքելոցի մարապետներն անգամ ի գութ չարժելով՝ անոր հոգեվարքի տառապանքները մեղմացնելու կարեւոր խնամքները ղլացած չէին իրեն։

Մարի Պետրոսեանն, այսպէս նշանակուած էր մեր արձանագրութեան տետրակաց մէջ իր անունը, գանգուր և չադանակագոյն մազերով, համակրելի և սիրուն դիմագծով 27 տարեկան նրբահասակ և նորահաս կին մ'էր, կամ գէթ ես այնպէս կարծած էի մինչև այն օրը, քանի որ, ըստ սովորութեան, իւր ամուսնացած կամ ամուրի ըլլալը, ինչպէս նաեւ ամուսնոյն անունը մոռցուած էր արձանագրել իւր ախոյեանին վրայ։

Նէ 189... մարտ 13ին եկած էր Ազգ. Հիւանդանոց, այսինքն իւր մեռնելէն երկու-քառասուն ամիս առաջ, խնամակալուհի Տիկին Տ...ի այցաքարտով անոր, անպաշտպան և ըստ բժշկաց վկայութեան, թոքախտի երկրորդ աստիճանին թեւակոխած։

Զեմ հասկցած թէ այդ այցաքարտը ի՞նչպէս ձեռք անցուցած էր Նէ։

Մեր բժշկաց անչրջելի հրամանաւ, որ չատ դիւրին է կարծես տալ ու գործադրելը այդ հաստատութեան մէջ, անմիջապէս հիւծախտաւորներու սենեակը փոխադրուած էր, ուր յաճախ կը պատահի որ սոյն հիւանդութեան տեսակին վրայ բժիշկներն անդամ անհամաձայն ըլլան իրարու և մինչև իսկ երբեմն հիւանդութեան մը դարմանելի սկզբնաւորութիւնք, անփորձ և նորավարժ բժիշկներու ձեռք մնալով՝ առանց ուշադրութեամբ քննուելու՝ անդարմանելիութեան սովորական վճիռը ստանան և բազմաստակ ուրիշ մահացու միքրօպներու մէջ թաղուելու և անդարմանելիներու հետ շնչակից ըլլալու դատապարտուելով՝ անոնց մահուան վերահաս տագնապները փութացնեն։

Ողորմելի աղջկան կեանքը գաղտնիք մը եղած էր գրեթէ ամբողջ սրահին մէջ՝ իրեն հետ բոլոր պառկողները ամբողջ գիշերուան մէջ ինչպէս ինքն ալ։ Ամենայն հաւանութեամբ՝ ոչ ոք գիտէր անոր ո՞երկէ եկած կամ ո՞վ ըլլալը. և այդ երկու ամսուան կարճ ժամանակամիջոցին նաեւ ոչ ոք այցելած էր իրեն. թերեւս զայն ճանչցողներն մինչև այն առենն չէին տեղեկացած անոր վիւանդանոց փոխադրուած ըլլալը։ Ուշադիր դիտող մը միայն պիտի նեմներ թէ անոր դէմքին վրայ հաստատապէս դրոշմուած էր տխրութիւնն և ցաւի անջնջելի հետքեր, որոց վրայ բնաւ բան մը չէր ուզած խօսիլ մինչև իր վերջին շունչը և կը ջանար յաճախ զուարթ և գոհ ձեւացնել ինքզինքը։

Թէեւ շատ քիչ կը խօսէր, այլ իր նուազկոտ խօսուածքին և նայուածքին մէջ անանկ յուզիչ և տխուր շեշտեր կային որ երբեմն համբերի աղդեցութիւնը կ'ընէին զինք լսողներու վրայ։ Միշտ հաճոյք զգացած էինք խօսեցնելու, սակայն, աւաղ, որ երկար չէինք կրնար մնալ իր քով, սենեկին մէջ շնչահեղձ ըլլալու չափ տրրող ապականուած օդին և իր նմաններուն մեր վրայ ազդած մահաբոյր տպաւորութեան պատճառաւ։

Իր վերջին օրերուն մէջ քանի մը հատոր գիրքեր խնդրած էր կարդալու, բուն և իրեն սպասարկող հիւանդապահուհիներուն համար. ոչ ոք գիտէր անոր ո՞երկէ եկած կամ ո՞վ ըլլալը. և այդ երկու ամսուան կարճ ժամանակամիջոցին նաեւ ոչ ոք այցելած էր իրեն. թերեւս զայն ճանչցողներն մինչև այն առենն չէին տեղեկացած անոր վիւանդանոց փոխադրուած ըլլալը։ Ուշադիր դիտող մը միայն պիտի նեմներ թէ անոր դէմքին վրայ հաստատապէս դրոշմուած էր տխրութիւնն և ցաւի անջնջելի հետքեր, որոց վրայ բնաւ բան մը չէր ուզած խօսիլ մինչև իր վերջին շունչը և կը ջանար յաճախ զուարթ և գոհ ձեւացնել ինքզինքը։

Թէեւ շատ քիչ կը խօսէր, այլ իր նուազկոտ խօսուածքին և նայուածքին մէջ անանկ յուզիչ և տխուր շեշտեր կային որ երբեմն համբերի աղդեցութիւնը կ'ընէին զինք լսողներու վրայ։ Միշտ հաճոյք զգացած էինք խօսեցնելու, սակայն, աւաղ, որ երկար չէինք կրնար մնալ իր քով, սենեկին մէջ շնչահեղձ ըլլալու չափ տրրող ապականուած օդին և իր նմաններուն մեր վրայ ազդած մահաբոյր տպաւորութեան պատճառաւ։

Իր վերջին օրերուն մէջ քանի մը հատոր գիրքեր խնդրած էր կարդալու, կը ցաւիմ որ մասամբ միայն կարողացայ գոհացնել զինքը, գրեթէ անընդհատաբար իրթրու յաջողող մահուան տագնապներուն՝ արագաբար յառաջանալէն։ Իւր սիրած հեղինակներն էին դիտաւորաբար Պուալո, Ժորժ-Սան և Լամարթին; և Հայերէն գրքերու մէջ ալ Տիկին Տիւսաբի Մայտան, զոր անյագաբար կը կարդար և քիչ մըն ալ կ'ախորժէր Եղիայի ընկերային յուսահատութիւններէն։

Թաղումէն յաջորդ օրն իսկ ձեռագրեր մը յանձնեց ինձ մայրապետ քոյր մը, մատիտով գրուած և խոնաւութենէ քանի մը գոյներ առած թղթերու վրայ հազիւ ընթեռնելի, զոր անկողնոյն տակէն գտած էր հիւանդապահուհին ժողուրդի աչքն։

Իւր ինքնագիր պատմութիւնն էր այն։

Հիւանդանոցի մը անժպիտ մթնոլորտին և չարունակաբար իրարու յաջորդող աններդաշնակ տխրութեանց խորհրդաւոր տպաւորութեանը տակ, ամբողջ գիշերը գրեթէ այն ձեռագիրը կարդալով անցուցի, մինչև իսկ քանի մը անդամներ. սակայն կը խոստովանիմ որ ամէն անդամին ալ յուզուեցայ և աչքերս արցունքով լեցուեցան։

Այն առեն միայն կարողացայ հասկնալ թէ ինչո՞ւ համար այդ հէք և անպաշտպան թշուառուհին մինչեւ այն առեն պահել ուզած էր իւր անունը և անճանաչ կերպով եկեր ապաստաներ էր Հիւանդանոց։

Այժմ սոյն ձեռագիրը հրատարակութեան յանձնելով՝ ընթերցողին կը թողում անոր մեղաւոր կեանքին վճռական արդարացումը տալու և անոր անյայտացած գերեզմանին վրայ կաթիլ մ'արցունք հոսելու պարտականութիւնը, իբրեւ մարդկային ընկերութեան կեղծ ու պատիր մարդասիրութեանը մէկ ճշմարիտ նահատակը։

ՅՈՎՀ. Ս. ԱԲԻԿԵԱՆ

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԷ

Տիւնքի ճիւմա կիւնիւ Սէլամլըգ ռէսմի ալիսինէն սոնրա շայան պույրուլան միւսաատէի Սէնիյէի հաղրէթը Բաթիշահի իւգէրինէ Ֆրանսա սէֆիրի քէսլրլի Ապալ. Մ. Գոնսթան հաղրէթլէրի վէ պատէհոլ Ֆէլէմէնկ սէֆիրի Ասալ. Մ. ը Վէքէրլէն հաղրէթլէրի սուրէթի զայրը ռէսմիյէտէ հուզուրը Շէվքէթլիկիմիզը հաղրէթը Թաճարիտէ չէրէֆմիւսիւլէնպիլ օյմուչլարտը։

ՆԱՄԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ. — Մուգատտէմա եաղտրղըմզը վէճհէլէ թարաֆը էչրէֆի հաղրէթի Շէհրիւարիսէն Ինկիլիթէրա գրալը եէսինճի էսվասու հաղրէթլէրինէ իրսալ պույրուլան իքի գրթա նամէյի Հիւմայունպու տէֆա Սալթանաթը Սէնիյէնին Լոնտրա սէֆիրի Անթօքուլօ բաչա մարիֆէթիյլէ գրալը միչարիւլէյէ թագտիմ իտիլմիշտիր։

ՉԻԵՍԱՖԷԹ.—Էվվէլքի կիւն Սուբթիա-Մաճարիսթան սէֆիրի թարաֆընտան վէրիլէն զիւեաֆէթաէ, թէշրիֆաթը ումումիյէ նազրը սթուճ. Ինքրահիմ պէյ հաղրէթլէրի, Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գոնսթան, Բուսիա մասլահաթկիւզարը Մ. Զէրպայէֆ վէ Իթալեա մասլահաթկիւզարը Մ. Կալլինա վէ Սբանիա սէֆիրի իլէ Եունան սէֆիրի վէ սայիր զէվաթը միւթէալէբ հազրը պուլունմուչլար սրը։

ՄԻԻՍԷՐԻԱԹԸՆ ՄԷՆՆԻ.—Աթթարտիւքքանլարընտան պազըրտնտա միւքիրթ սաթը ըլմագտա օրտուղու իսթիպար զըլընարագ Շէհիր Էմանէթի թարաֆընտան պուտնն մէնի իչուն լազըմ կէլէնլէրէ էվամիր վէրիլմիշ սրը։

ՏԻԵՌՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ. — Տիւեռնը ումումիյէ միւսքիրթ իտարէսի նին հարլաթընճա կէչէն սէնէյէ նիսպէթլէ պու սէնէ 3260 լիրա գասար ֆազլա գուհուր էթմիյի խապէր ալընմը սրը։

ՐԵԱՂԸՏԽԱՆԷ ՍՈՒԼԱՐԸ. — Շէրէֆիմիթէալիգ պույրուլան իրատէի հաղրէթի Բաթիշահի մանթուզը Հիւմաեունճա Բեաղրտիանէթէի եէնի մէնպալարան չէհրիմիզ իրսալ իսիլէճէք սուլար իչուն էվվէլճէ էսասլարը վազ իսիլէն մէվզրի մալիւմէթի չէշմէլէրին պիր ան էվվէլ իքմալ իսիմիմէլէրիյլէ տիկէր մահէլլէյէ հարբլանճաղլարն տախի եէրլէրինէն պիր ան էվվէլ թային վէ իչ պաչլամասընա իրատէյի Սէնիյէի հաղրէթի Բաթիշահի չէրէֆխանուն վէ սուտուր պույրուլմուչ սրը։

ԳՕՄԻՍԻՕՆ. — Տէվլէթի Ալիյէ իլէ Սբրպիսթան հիւքիւմէթի արասընտա տէրտէսթիմիզէքէրէպուլունան թիճարէթ մուահէտէսի գօմիսիօնը տիւն տախի թարաֆէյի մուրախասալարը հազրը օյտուգլարը հալտ, ինիգամ իտէրէք, պազը միւզաքէրաթ իլէ իյիդալ իթմիշ սրը։

ԹԻՃԱՐԷԹ ՄՈՒԳԱՎԷԼԷՆԱՄԷՍԻ. — Տէվլէթը Ալիյէ իլէ Բօմանիա արասընտա եէնիտէն ազտը մուգադրէր պուլընան թիճարէթ մուգավէլէնամէսի միւզաքէրաթընը իճրասը իչուն թէշէքքիլ իտէն Գոմիսիօնտա պուլունմագ իւզրէ Բօմանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան թային գըլընան մուրախասալար տիւն չէհրիմիզ միւավէտէթ իթմիշէրտիր։

ՄԱՏԷՆ ԻՄԹԻԶԱԶԸ. — Էրթուղրուլ սանճաղը միւլնդաթընտան Եէնիչէհիր գազասընը Իզնիգ Նահիյէսի տախտ-լինտէ քհանի վէ հուտուտը մալիւմէ իլէ մահատտա մահալտէ զահիրէ չը-գարբլան չինգօ մատէնինին թէգարիւրիսէն չէրթիթ վէ 99 սէնէ միւատէթ իլէ թէպտայը Տէվլէթը Ալիյէսէն Սիւլէյման Սայիմ, վէ Իպրահիմ Խալիլ, վէ Մահմուտ Շէմսի էֆ՝ էր էօհանէսինէ ինալէսի խուսուսընա Շուրայի Տէվլէթ վէ Մէճլիսը Մախսուսը Վիւքէլա գարարը իլէ պիլիսթիյզան իրատէի Սէնիյէի հաղրէթը Բաթիշահի չէրէֆսուտուր պույրուլմուչ սրը։

ՄՈՒՍԷՎԻԼԷՐ.— Բօմանիա Մուսէվիլէրինին պիր միւատէթսէն պէրու մէմալիքը սախիրէյէ մուհաֆիրէթ իչուն պէօյիւք պիր մէյլան կէօսթէրիմիքլէրի մալիւմ տիր. գարչը կազէթալարընտա օգուտնարզընա կէօրէ, պիր գաչ հաֆթասան պէրու էյալէթը մէվքիւրէ մուսէվվիլէրի էվվէլքինտէն զիյատէ մուհաճիրէթլէրալչամը վէ 100 գասար խանէ խալզը Բօմանիայը թէրք իթթիքլէրի կիպի 30 ֆամիլեանընը տա հիճրէթ իթմէք թէտարիքինտէ պուլունարզլարը անկաշըմը սրը։

ԻՇԹԻՊ.— Գօսովա վիլայէթի տախլինտէ քեային Իչթէպ գազասը մէրքէզինին էհէմմիյէթի վէ արագիթներին վիւսաթը ճիհէթի իլէ մէզքիւր գազասընն միւթէատրրըֆլըղը թահվիլի իչիւն քէյֆիյէթին Շուրայի Տէվլէթճէ միւզաքէրէ խիլմէսի խուսուսընա իրատէի Սէնիյէի հաղրէթը Բանիշահի չէրէֆսուտուր պույրուլմուչ սրը։

39 ԿԷՄԻ ԶԱՐԳԸ.— Պասրատան իչար օյունարզընա կէօրէ, Ապրիլին պէշինճի կէճէսի սաաթ 3 բասատէլէրինտէ պիրտէն պիրէ զայէթ չիտէթլի պիր ֆուրթունա զուհուր իթմիշտիր։ Ֆուրթունա բէք չիտէթլի օյունընտան, լիմանտա պուլընան 45 սէֆիրէլէրտէն 39ը համուլէլերի իլէ պէրապէր զարգ օյմուչ սրը. նուֆուսճա զայիաթ եօգ սրը։

ԱԹ ՄԻԻՊԱՑԱԱԾ.— Հիւքիւմէթը Սէնիյէ հիսապընա Բուսիատան աթ սաթրն ալմագ իւզրէ պայթար եիւզպաշլարընտան Մուսթաֆա պէյ Օտէսայա կէօնտէրիլմիշ տիր։

ՐՈՒՄ ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷՍԻ. — Բում Բաթրիգխանէսի Սինօտ մէճլիսինին տիւնքի իճթիմաընտա Բաթրիգը սապզգ Գոսթանթին էֆ. թարաֆընտան մէթրօբօլիտէրէ իրսալ օլընան թարիրթաթը ումումիյէ մէզքրի միւզաքէրէյէ վազ իսիմիշ տիր։ Բաթրիգը ճէտտի ինթիսապա մէմուր օլան մէճլիս էնտիմիզատի չարշանապա կիւնիւ էօյլէնտէն էվվէլ ազտը իճթիմա իտէճէյինտէն ազանընն ճիւմիճէսինէ տավէթնամէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ինթիխապ ճէմիյէթինէ ազա թային իսիլմիշ օլան Գոսթաքի Վայանի էֆ. իսթիֆա իթմիշ օյուուզընան եէրինէ Ալէքսանտր Մավրօկանի պէյ թային իսիլմիշ տիր։

ԼՕՆԴՐԱ.—Կալաթասա եիւքսէք Գալաբրիմտա Սէլանիքլի եազտ տիւն սաաթ եէտի բասատէլէրինտէ Հաճի Մէհմէտ նամընտա պիրիսինին Սուլթան Ամէտ ճամիսինին հավլիսինտէն մուրուր իսէր իքէն բարա չանթանընը որզգաթ իտէրէք սէրնալ կէօրիւնիւպ սէրսէսթ օյունտըզը սրբասա մէզքիւր չանթասան 3 ատէտ լիրաի Օսմանի պուսպ եուքմըշ սրը։

ՏԱՎԷԹ.— Ամերալ Պրիլէֆին չէրէֆինէ Սէբայը Բրէնսիսթ վէրիլէն պիր վիյաֆէթսէ Գոնսօլօսլար հէյէթի, մէպուսան, մէմուրիյն վէ բուէսասը զապըթան վէ սայր 200 զէվաթը միւթէպէրէ տավէթ օյունմըշլար սրը։

Մալթանաթը Սէնիյէ գօմիսէրի Նէճիպ Մէչհամէ էֆ. հաղրէթլէրի տախի էվվէլքի կիւն ագշամ մուսիպիէյէ Ամիրալը թասամա տավէթ իթմիշ տիր։

ՆԻՇԱՆ.— Սիամ հիւքիւմէթի թարաֆընտան Շուրայի Տէվլէթի աղասընտան Թուրան բաչա հաղրէթլէրինէ էլէֆոն Պլան նիշանընն պէօյիւք գօրանը վէ Հէրէքէ ֆապրիգայը Հիւմայուն միւտիրի Հաճի Աբիճ պէյէ տախի նիշանը մէվքիւրը իքինճի տէրէճէսի իչուն օյունմըշ սրը։

ԷՎԷԼԷԳԻ կիւն Մէսաժրի Մարիթիմ գումանանասընը Գոնկո վաքսրը իլէ Մատամ Գալէնտէրեան վէ Օ. Տիրկէրեան էֆ. Մարսիլիա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

ՋՕՂՐԱՖՕՍԸՆ ՎԱՍԻՑԷԹԻ.— Խրիսթաքի Զօղրաֆոս էֆէնին Բում միլէթինէ պրագմըշ օյտուզը մէպլազ պէր վէճհը տթի թագտիմ օյունմագտա սրը։

Պէյօղլու Բում մէքթէպլինէ 500 լիրա, Պէյօղլու գըղլար Բում մէքթէպլինէ 500 լիրա, Պէյօղլու Սյա Մարիամ քիլիսէսինէ 500, Ֆէնէր մէքթէպլինէ 750, Սիլղոսա 750, վէ ֆուգարաբէրվէրան ճէմիյէթինէ 500, Պալըգլը խասթախանէսինէ 1000, Պալըգլը հէթիմխանէսինէ 2500 լիրա։

ՎԷՊԱ.— Բուս հիւքիւմէթի վէպա հագգընտա թահգիգաթը ֆէնինիյէ իճրա իթմիք իւզրէ պասրայա պիր թապիպ իրսալ իսէճէք իմիշ։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԱԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԷԼԻ

31 մայիս 1901

Ֆրանսայ էսհամը	101·17
Ռէյմի	320
Գոնսօլիտ·	25·05
Շրմէնտրֆէր	114.50
Պանգ. Օթօման	553
Թրանսվալ	89.75

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ՏԻՒՆՔԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

ՊԷՐԼԻՆ, 28 Մայիս.—Ազմանիպտուռում գօմանտանլըզընին իլղասը վէ մէմալիքի մէղքիւրէսէ պուլունան Ազման ասքէրինին թէնգիլի հազրընտաքի էմրնամէյի իմբէրաթօրի նէշը օլընմըշ սրը։

—Ֆիլէմէնկ գրալիչասը Վիլհէլմին հաղրէթլէրինին պու կիւն մուվասէլէթինէ իսթիղար օլունըյօր։

—Էսպագ պաչ վէքիլ մութէվվէֆա բրէնս Պիզմարգին իքինճի մախսուսը գոնսթ Վիլհէլմ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Պէօյիւք մանօվրալարին խիթամընտա քէշիտ գըլընան զիյաֆէթսէ Ազմանիա իմբէրաթօրը Ֆրանսա օրտուսընին չէրէֆինէ իտարէյի ազթան իյէմիշ տիր։

ԼՕՆԴՐԱ.—Բրէթօրիա ճիվարընտա Ինկիլիզ ասքէրինին մաղլուպիյէթինէ տահիր «Տը Պլօ կազէթասը Թարաֆընտան վիրիլէն խապէրի մուէյիտ օլարագ հէնուզ հարպիյէ նէզարէթինէ պիր խապէր վիրուա իթմիմիշ տիր։

ԲԱՐԻԶ.—Պէր գաչ կիւնտէն ֆրանսզ ասքէրինին Զինտէն Թախլիյէսինէ իպթիտար օլունանագ սրը։

ՏԻՐՊԱՆ.—400 Պօէր իչպու այլն 25 ինճէ պիր Ինկիլիզ գաճէյի լեվամիսը իւզրէնէյէ հիճիւմ իթմիշ վէ հունրիզանէ պիր մուհարէպէսէն սօնրա պօէրլէր բիւսկիւրտիլմիշ տիր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՊԷՐԼԻՆ 29 մայիս.— Ազմանիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրի՝ Ազման մանովրալարընտա հազրպուլունան Ֆրանսզ ճէնէրալը Պոնսալը Թալթիֆաթը ֆէվգէլատէյէ մազհար գըլմըշ սրը։

—Բէքինտէն պա թէլէկրաֆ իչար օյունարզընա կէօրէ, Մարէշալ Վալտերսէ Բէքին ճիվարընին Զին սասքիրը մունթազամէսի թարաֆընտան իշգալինէ միւսասատ իթմիշ տիր։

ԲԱՐԻԶ.— Ազմանիա իլէ Ֆլէմէնկ արասընտա թէճավուզի վէ թէտարիի պիր իթթիֆագ ազտ օյունարզը իչար օյունըյօր։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Մուսախիէէ՝ օն պիր սէնէ մուգասատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա շահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զայրէթ ու իսթիգամէթիյլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ, երպապը նամուս վէ լիյագաթտան վէ պիրինճի սընըֆ տավ վէքիլլէրինտէն մասարուֆ պիր գաթ սրը։

Քէնտիլէրի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը սէրբէստ խալը։

Պիր մէպլաղը մալիւմ մուգապիլինտէ ալթը այլեգ վէ սէնէլիք ապօնէ գայտ վէ գապուլ իյլէր։

Տավալարը հազգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէնէնլէրէ մէճճանէն պէյանը ըէյ վէ իթթայը մալիւմաթտան գաչընմագ։ Էքսէր տավալարտան բէչին իւճրէթ ալմաղը կիսի, բէք չօղալարընտա սուլէն թէսիիսէտ գուսուր էյլէմէզ։ Սապահլարը սաաթ 2—6ա վէ ագշամլարը տախի 9—11է գասար հաղրխանէսինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճասաէսինտէ Մուսուլխանընտա 6 վէ 7 նումէրօլը օտալար սրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Էսկ. Ուսմանիէ ագշ. գաբ.	26—35
» » » էն եիւքսէք	26—38
» » » էն աշաղը	26—35
Բում մէլի չըմէնտրֆէ ագշմ գաբ.	113—37
» » էն եիւքսէք	113—67
» » էն աշաղը	113—37

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյմի ագսիօնը Օս. լիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	—92
» Բ.	—54
Թրամվայ	6—02
Ժուխանս	1—85
Օսպիկասիօն Թրամվայ	483—
Անիբանս	4—17
Գրէսի ժէնէրալ	1—05
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—13
Լօրիամ	83—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	402—20
Թրանսվալ	88—50
Բրլսթըմ Թանվիլաթը	463—
Գրէսի Ծոնսիէ Էժիբսիէն	262—50
Անատօլը չըմ ագսիօնը	10—30

ԱԳԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զ. տան	զ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ փարգը	108—08
Մէթալիք	97—30
Վոկիլիզ լիրասը	110—
Ֆրանսզ ալթընը	87—21
Բօլ	91—
Գրէսմից ալթընը	51—05
Գարպոն գայմէսի	8—65

ԷՎԼՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Լօնտրա 24 մայիս

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	93—63
Օսմ. էսհամը աչբլաը	24—63
» » գաբանտը	24—63
» » Բ«	49—75
» » » Գ	27—75
Օսմանլը Պանգասը	12—12
Մըսըր տուլ. մութահրէտ	105—50
Պուլկար իսթիգրազը	101—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—185

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—15
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—96½
Ֆիօրէն Մանտա	18—55
Վիէննա չէքի (գուբօն)	21—81

Վիէննա 29 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	240—50
Բումէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	108—20
Օսմանլը Բէժի ագսիօնը	295—

Բարիզ 29 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3% ֆր.	101—15
» » 4½%	101—60
Եէնի Օսմ. էսհամը աչբլաը	25—20
» » գաբանտը	25—10
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	115—25
Օսմանլը Բէժիսի էսհամը	323—
» Պանգասը	553—
Դրէսի Լիոնէ	1042—
Իսթանբուլ էսհամը	97—56
Բոսֆորիսէ Թիւրք	495—
Օսմանիյէ	469—
Տուան Օթօման	522—
Սբանիօլ	69—55
Թրանսվալ	90—
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—165
Գրէսի Ծոնսիէ Էժիբսիէն	—

Պէրլին 28 մայիս

Բումէլի չըմէնտրֆէ. (մարգ)	113—20
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—260

ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ ԷՅԶԱԽԱՆԷՍԻ

Կէսիք-Բաչա պաչլընտա

(ղարը էֆենտի)

ՍԱՀԻՊԻ

Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէտէն մէզունը

ԼԵՒՈՆ ԿԻՒՄԻՒՇՅԱՆ

ՄՈՒԱՎԻՆԻ ՏԱԽԻ

Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէտէն մէզունը

ՎԱՐԴԱՆԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Էնզարխանէսին մաղասատ էսասխի

ՄՈՒՍԱԼԷՅԱԲԸՆ ԹԱԶԷԼԻՅԻ

+ԷՄԼԷ ԳԷՖԷՐ — ԷՐԻՆ ԷԼԷ ԵՆԹԷԼՄԷԸ

ՖԷՎԳԷԼԱՏԷ ԹԷՄԻԶԼԻՔ

ԿԻՃԷԼԷՐԻ ՏԱԽԻ ԱԶԳԴ ՏԸՐ

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԻԼՈՐԸՆԱ

Մէարիֆ Նէզարէթի ճէլիկէվ, էվրագ գալէմի խիւլէֆաշլըգտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նոթա վէ ֆէնէրի մուսիգի մուալլիմի Զուլֆանան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օր պէշ կիւնտէ պիր՝ մանթազամէն նէշր իտիլիմէքտէ օլան էգհարը մուսիգի կանիսա մինթէգըլ չարգը վէ դանմա նօթասընը իքինճի ֆօրմասը նէշր իտիլմիշ պիր։ Պիրէրթանէ էանմէլէրինէ հավէսքեարանը մուսիղիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մանալը ֆիրուսթի Պաղը Ալի ճասատէսինէ 22 Նուամէրօրու Իսթանպօլ քիթուպխանէսի, Մէրճանտա սոյնը եղիա էֆէնտի վէ էսկի Զաղթիկէ ճասատէսինտէ Սէֆա ֆօնօկրաֆիսանէսինէ սաղը մահէլէր պիր։

Գ Ի Ս Ա. Կ

Մրտաշրնէ պօնկան օրէրա

ՀԱՑ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Դալլրիէլեանի մենակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼՏԸԶ ԽԱՆ, ԹԻԼ 10 Գին 5 դահ.

ՅԱԿՈԲ ԿԻՒԼՄԷՋԵԱՆ

ՀԷՐ ՆԷՎ ԳԱՐԵՆՕԼԱԼԱՌ ԷՆՎԱՑԻ ԶԷՏԻՏ ՍԱՆՏԱԼԵԱԼԱՐ ՍՕՊԱԼԱՐ ՎԷ ՍԱՅԻՐԼԻ

Կալաթասա, Բէյլէմէկ Բաղարընտա, Զինճիրլի խանընդ գարշուսընտա, Ն. 11

ՍԱՊԱՀ

ԲՕՍՈՒՆԻԱ. — Բէյսամէկնէճ (Բօսանկա) Իթալիա վէ Ֆրանսատան մասա Էվրօպա։

ԻՏԱԼԻԱ ՄԱՅՍՈՒՍԷ. — Շիլէ, Բէգիկէն, Էրէյլի, ՊաՀրը սինճ, Գօղլա, Զանկուլատ, Պարմը, Զանֆրանսօրա։

ՄԱՐՄԱՐԱ. — Թէքիրտ ադան, Էրատէ, Մալթէթէ, Մարմարա, Կանօս, Խուրմ, Փաշա լիմանը, Իպսիրիզ։

» Բրսա, Պանտրմա (Պալըքէսիր, Միխալիճ, Բիրճաճիք)։

ՃՈՆ ԱՍԿՏՈՒՆԻ. — Դալէի Սուլթանիյէ, Բրէվէզէ, Սարանտոզ, (Եանինա, Էրիէրիկ Թէյլամ) Հանեա, Բէյմօ, Գանդիա։

ՆԷՄՔԻ. — Իսկէլօրու, Գարթէմնի Սամսուն (Թոգաթ, Ամասիա, Սըվաս, Մէրզիֆոն, Զորում, Զիլէ) Կիրէսուն (Գաբա ճիաբը չարշի) Տրապզոն (Կիւմիշ խանէ, Արապկիր, Էկին, Էրզինճանէ Բէյմախ, Պայբուրտ, Էրզրում, Վան, Մուշ, Պիթլիս, Սըզերա) Բիւլ, Պաթում (Կամիշասա, Թիւրբնտանէ Սֆզանխանա, Ակէմիսթան) Բօլի։

ՆԷՄՕՒ. — ՔէՀԷՅԻՆՃէ (Բօսանկա) Վարնա, Պուրկաղ։

» Բրէվէզէ, Ալբանիա, Սարանտոզ. (Եանինա, Էրկէրի, Ֆիկլիտ). Տէրրաճ, Շէնկէն (Ըզդօրա) Հանեա, Բէյմօ, Գանդիա։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ, — Կէլիպօլու, Գալէի Մուլթանիյէ, Միսիլլու, Ալվալրք, Էրմիտիա Իզմիր և Սարբ, Հանեա, Բէյմօ, Գանդիա։

ԿԻՒՐՃԻ — Կէլիպօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միսիլլի, ՕՀանէ, Էրմիտիա Այվալրք, Մուդանա, Բիլմաբ, ավանիտ Ղազա Սարաբ։

ՌՈՒՍԻԱ. — Գալաի Սուլիյանիյէ, Միսիլլի, Իզմիր, Սապրզ։ Թարապիզոն, Շամ, (Թարպ. Շամ, Համա, Համուս) Պէրութ Լիվանի, Շայրը Պաղտատ, Պասրա) Եաֆա (Դուսա-Շէրիֆ)։

ԻՏԱԼԻԱ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշտու 1901 սէնէսի Մայիսին 1ինճի կիւնինտէն իթիբարէն

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Ատալարպան քէօրբիւյէ

ՍԹ.	Տզ.
11	45 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկաղ Գրընալը
12	15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէթէ, Պօսթանճը, Ճաստը-Պօսթանը, Գալամը, Մօտա
12	45 Բէյճաթ, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկաղ, Գրընալը, (Պ. Ատատան ատաթ 1. 30տա)
12	30 Եալօվա, Պ. Ատա, Հէյպէլի, (Պ. Ազատան գատաթ 3. 15տէ)
8	45 Բէյճաթ, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկաղ, Գրընալը, Գասը քէօյ (Պ. Ատատան ատաթ 9. 15վէ)

Քէօրբիւյէն ատալար ճանիպինէ

2	15 Գասը քէօյ, Գրընալը, Պուրկաղ Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյճաթ
6	30 Հէյպէլի Պ. Ատա, Եալօվա, (Իշտու սէֆէրլէրէ կիւբ գապուլ օլունմայաճագ ապր)
10	Գրընալը, Պուրկաղ Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյճաթ
10	45 Մօտա, Գալամը, Ճաստը-Պօսթանը, Մալթէթէ Պ. Ատա, Հէյպէլի
11	Գրընալը, Պուրկաղ, Հէյպէլի, Պ. Ատա (Իշտու սէֆէրլէրէ կիւբ գապուլ օլունմայաճագ ապր)

ԲԱՁԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարպան Քէօրբիւյէ

11	Պ. Ատա, Հէյպէլի
11	30 Բէյճաթ, Գարթալ, Պ. Ատա Հէյպէլի, Պուրկաղ, Գրընալը, (Պ. Ատատան ատաթ 12. 15տէ)
1	15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէթէ, Պօսթանճը, Ճաստը-Պօսթանը Գալամը, Մօտա
8	30 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկաղ, Գրընալը
9	30 Բէյճաթ, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկաղ, Գրընալը, Գասը քէօյ, (Պ. Ատատան 10. 15տէ)

ԲԱՁԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Քէօրբիւյէն ատալար

1	30 Գասը քէօյ, Գրընալը Պուրկաղ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյճաթ
2	30 Գրընալը, Պուրկաղ, Հէյպէլի, Պ Ատա
10	15 Գրընալը, Պուրկաղ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյճաթ
10	45 Մօտա, Գալամը, Ճաստը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէթէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (Իշտու սէֆէրլէրէ կիւբ գապուլ օլունմայաճագ ապր)։

ԱՏԷԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Բազար կիւնլէրէն մասատա Անատոլ վէ ատալար ճանիպինէն քէօրբիւյէ

12	15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէթէ, Պօսթանճը, Ճաստը-Պօսթանը, Գալամը, Մօտա

Քէօրբիւյէն Անատոլ վէ ատալար ճանիպինէ

10	45 Մօտա, Գալամը, Ճաստը-Պօսթանը, Մալթէթէ Պ. Ատա, Հէյպէլի

ԲԱՁԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարպան Քէօրբիւյէ

10	35 Բէյճաթլի կիւնէն
10	55 Էսկիշէհիր կիւնէն
12	53 Բէյճաթլի կիւնէն
2	18 Էրէնքէօյ կիւնէն
3	25 Բէյճաթլի կիւնէն
4	13 Էրէնքէօյ կիւնէն
5	05 Բէյճաթլի կիւնէն
6	10 Պիլա Թէհասիֆ [3]
6	35 Թէյճաթլի Պիւնէն
7	45 Իզմիտ կիւնէն
9	25 Բէյճաթլի կիւնէն
10	30 Բէպազիլի կիւնէն
11	35 Բէյճաթլի կիւնէն

Հայտար-Բաղատան

11	08 Բէյճաթլեն կէլէն [1]
11	35 Բէյճաթլեն կէլէն [2]
12	30 Բէյճաթլեն կէլէն
1	33 Բէյճաթլեն կէլէն
3	25 Իզմիտէն կէլէն
3	55 Էրէնքէօյէն կէլէն
4	55 Բէյճաթլեն կէլէն
5	41 Էրէնքէօյէն կէլէն
6	51 Բէյճաթլեն կէլէն
7	25 Պիլա Թէհասիֆ
8	21 Բէյճաթլեն կէլէն
10	07 Բէյճաթլեն կէլէն
11	15 Էսկիշէհիրեն կէլէն [4]
12	15 Բէյճաթլեն կէլէն

[1] Իշտու սէֆէր մայիսին 19ընտան հաղիրանն 18ինէ գատար սէվամ իսէճէք վէ Թէմմուզին 19ընճը կիւնիւ Թէքրար պաշլայաճագ ապր։

[2] Իշտու սէֆէր նիսանին 9ընտա մայիսին 18ինէ գատար սէվամ իսէճէք վէ Թէմմուզին 19ընճը կիւնիւ Թէքրար պաշլայաճագ ապր։

[3] Ճումա վէ բազար 522 նամէրօյը Ֆէնէր Պաղչէ գամարընա Թէատրիֆ իսէճէք։

[4] Ճումա չէ բազար 525 նամէրօյը Ֆէնէր Պաղչէ գամարընա Թէատրիֆ իսէճէք։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱՅԳԱՏՄԱՑԼԻ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՐԱՅԻ

1851Տէ ԹԻԼԻՍԷՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան դիյանարդին մէճմուի	ինկ՝ լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազէյ վէ հասիլաթը սէնէվիտի	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէմիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիսպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԴԱՆԻԷԼ ԱԱՏՕՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Պանճէ Դարբ Ամանիսաի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրայարատա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըրմագտա՝ որը

ԻԻԹԱՐ — Շէհրիմիզին էն մասարաֆ Ֆրանսզը վէ Ալման գումանպաճարդն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլուռը հայտ Ուէսթրընի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթրընը բագիպլէրինէ թէֆէվվիզ իմարիմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տիր։

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էնգաճը ՎԱՍԻԼԱՏԻ ԹԷՕՏՕՊԹԻՍ ՊԱՎԱՃ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմըշ տիր

ՄԷՃԼԻՍԸ ՍԸՀՀԻԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ՐՈՒԽՍԱԳԸՆԸ ՀԱՅԶ ՏԻՐ

Մեկնաբ տօքթորլար Բոգ-Ֆէրգան Բանդի վէ Բատրիք օլունմըշտիր

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) սէնիկէն թոզ՝ սէրքիլրէն Բէրլինի տուր Դէմէնսէն նալընրզ բարմագպրին արասընտա հասիլ օլան ֆէնա գազուլու նարբէշգան մանանէլէրինի, լուֆիկնէթի, բիտիք վէ գաչընմալարընը սէք իյէրը։ Պունանա պաղդա, բարմագար արասընտա նասըր վէ նասըրլաշմըշ սէրիլերի ընդարը, ֆէլրսկէմճէ կէզիլէպիլիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօրթուգ ալիդնտա վէ սաիր գարալը մանալլէրսէ բիչիլերի, գազուլարը իսիլիքլերի վէ գաչընմալարը սաիսի գարի սուրէթէ քէֆի իյէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ)ի գուլլանմաղար՝ սէ-ֆլրբը Բէրլինի քէսմէքսէն հասէթինի թասարիգ իմիմէքսէ տիրլէր։

Սուրէթի իսթիմալի գուժմունը սէրսնինմէքի Թարիգատան անլարընը։

Ուսմամ սէրբաբ Ֆրանսզլուտա 55 Նուամէրօյու Վասիլաքի Թատրիսէ էմզանխանէսի վէ պաղլճա էմզանխանէլէրէսէ, էգա սէրօլարընտա վէ Պոն Մարշէ գումիսու 5 (պէշ) գրուշա, թաշրա էմզանխանէլերինտէ վէ էմզա սէրօլարընտա 6 (ալթը) գրուշա սաթրընմագտա տիր։

Թաշրատան 6 գրուշլըգ բօսիէա բուլա կէօնտէրիլէնէ պիր գատիա ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՏԻՖ

ԱՍԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՑՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիմիմանէ միւքաֆաթընը, HORS CONCOURS բէգպպէթիպ գազանմըշ տիր։

Էյ ուֆագ թէֆերրուաթընա գատար էմսալընա թէվֆիֆիւգ իսէր

Թիւրիա իչին եէկեանէ աճէնքատը Յ. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլատլարը

Մէրքէզի Ֆիրուսթը Սրմանգօրնա, Պանճէ Դարբ Սընտաղ, Համիտիյէ ճասատէսի, Ն՝ 7 Թրամվէյ խաթը իւզէրինտէ

ՇԻՒՊԷԼԻԷՐ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Ակիոն Դարահիսարընտա վէ սաիրէ

Թարիր վէ էօրէֆիմէսի ճէճճանէն տիր

ՏՈՂԱՐԱՆ

ՍԱՐԲԵԱՆ եւ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պաղր Ալի ճասսէսի, 38

Ճշդութիւն, մարդուրիւն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանին։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին ՆՈՐ տառերով Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն եւ ինչպէս ալ ուզում եք Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը ստանայ վաճառականական հաշուեցոյցեր, նամակագրութիւններ, հայտնիներ, հաբանաց տրաւերագրեր, տոմսեր, այցաքարտներ, մանագրեր եւայլն։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը գործակցի գաւառներու հետ տպագրական բոլոր գործերու համար և գիրքերու տպագրութիւնն արտօրինելու։

Տպարանս-դիմող բոլոր յաճախորդք գոհ կը մնան։

ԵՂԵՆԻ ԻՏԱՐԷԻԱՆԷ

Իսթանպօլտա, Մագսուտիյէ խանընտա Նուամէրօ 7

Էմրաք վէ արազի պէյ ու Չիրա վէ ինթիգալ վէ թէվսիի ինթիգալ վէ իֆրազ վէ զայէֆ սէնէտա իսրաֆը վէ վէրկի վէ սայիրէ վէ սիկուրթա իլէ պիլիսասա իգրազ վէ ինթիգրազ մուամէլաթընա թէվսասուբ խուսուսաթընը էնիսիյէթ վէ թէսէֆիլաթը թամամ իլէ սայիրէի ատիսէլէրինէ ազ պիր միւսաֆէթ արթընտա իֆրա իսէճէյինէն ասհապը մէսաղլիին կէրէք թաշրատա վէ կէրէք սէր սատաէթսէ սաղդ խաթանդիրտա սէրէթէի խանընտա վէ էլէկտրիք պալըգ բաղարընտա Մագսուտիյէ խանընտա եէսի Նուամէրօյու կաղըխանէի աճէղիյէ կէրէք պիզզաթ վէ կէրէք պա թանդիրաք միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլունուր։

2—30 ԱԼԻԲՍԱՆՏՐ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԼՕԳՈՒՄ ՇԱՔԱՐԻ ՄԵՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս Իսկի Զապթիյէ ճասատէսի թիւ 7

Ֆրարգը, պասէմի, սագըզը, պարզ և ամէն տեսակ լոգումներ ու չաքարկէնները վը ծախքին կիշեալ վաճառասան մէջ։ Նաեւ յանձնարարութիւններ փութով և խնամքով կը պատրաստուին։

ՏՕՔԹՕՐ ՀՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուամալէյի փարիսատ միւսանէթը մէրճատ էմրաքը սպանիլէ վէ սասպանէ քէսսպի իսթիճան իլէյէսպ սարա, էրարազմօ, ինթէրիք, Դարբի պաշ աղրբաա կէզինմէք, յօճռգարին խարաբ թագթամամալարը վէ էնվաի սինթիրասաթալրգալարընը էլէկտրիք իլէ թէսավի էյնէպիլի կիպի միսէ սուլարը, վէ միսէ սուզուճանն արիմասը վէ էքսիրինին, պաղրրասագ, գալպ, ազ վէ գարամիյէր վէ պիւլճիմէ էմրաքը սասիսիէ սարիրէի ֆէնինը թէքպրը էն սան քէշֆիմասը իւզրէ հէր կիւն սապասասան էօյլունէ գասար խասանօղլու օգճիլէր պաչընտա (Պայազիտ) վէ ուզունա չարշուսա (Մէրտան) էշնամանէլէրինտէ վէ էօյլէսէ Ճասարա պէյ, սողլու ճասատէի քէպիրտէ Օսիսն թէսթրասագ գարշուսընտա 165 Նուամէրօյու Մուայէնէիսանէի խուսուսիէնտէ միւրաճաաթ իսէն խասթիֆէնանը գապաղ իյէր։ Մուայէնէիսանէի խուսուսիէնտէ հէր նէվ թէսաֆիրի էէքսթրէմիի վէ Ֆէլքթրիկ պանէսասա մէվճուտ տիր։

ՄԷՔԵԱԻԻՊ ԹՐՈՊԻՏՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

ՍԷՐԻՐԱԹԸ ՃԻԼՏԻՃ

Վէ

ԷՅԹԷԼՆՃԻՃ ՄՈՒԱՎԻՄԻ

Ճ. Դ. — Տէրէ վէ Ֆրէնկի Փարէ-Լաբէրը ճէնէկէրի ազէյ հաբերէրինտէն

ՏՕԳԹ, ՅԱԼԱԼԵՏԻՆ ՍՈՒԽԹԱՐ

Ճուճաա իրթէսի՝ կիւնլէրի սաաթ

Բազար իրթէսի) 9 սաան

Զարչէնպիի) 10 1/2 ա գատար

Բէյնլէնպիի = սապահանան 6յա գատար

Սալը = սաաթ 7էն 10 1/2 ա գատար

Իսթանպօլտա, Ճուզալ-օղլանտա Իրան սէֆարէթխանէսի գարբիսնէ Շէրէֆ էֆ. զօգալզադինտա քի 18 Նուամէրօյը խանէսինէ խասթա գապալ իսէր

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Ֆ. ԴԱՅՍԻՐԵԱՆ

)(31)(

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՋԻՔԵԱՐԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Եւ տեսակ մը հեսաբքարութիւն առօրեայ կեանքի անհամար անիմաստ բաներու նկատմամբ, հոգ մը պարզ և միջակ կանուսւոր զրաղումներու համար, վերսին ծնաւ իր սրտին մէջ։ Եւ տեսակ մը խակալից մեղամաղձութեան մէջ, ապրելու հիասթափումի մը մէջ կ'ամփոփուէր։ Ինչի՞ պէտք ունի։ Ինչի՞ կը փափաքէր։ Չէր դիտեր։ Ոչ մէկ աչխարհէն պէտք զինքը չէր գրաւեր. ոչ մէկ ծարաւ հանոյքներու, ոչ մէկ եռանդ նոյն իսկ դէպի կարելի ուրախութիւնները. ի՞նչ մնաց ուրիշ։ Այնպէս որ հին թիկնաթոռները սալօնին՝ որ ալ մոռցնալ սկսած էր օրուան սարաժամին, ամէնքը կը գունատէին մեղմութեամբ իր աչքերուն առջեւ, ամէնքը կը նամանային, մինչեւ սրտդրոյն երինարդամ մը կը սասանային։

Իր յարաբերութիւնները միւլէէնի Ֆոտ կատարելագոյն ոճուսած էին։ Անիկա բոլորովին ուրիշ մը եղեր էր իրենց հարանական ճամբրդորութեան վերադարձէն ի վեր, ճիշդ զերասանի մը պէս, որ իր դերը վերջանելէ ետքը՝ իր սովորական կերպարանքը կը վերստանայ։ Անիկա հաղիւ թէ իրմով կը զբաղէր, իրեն հետ կը խօսէր ստիպողի հեւքը յանկարծակի Ֆոնեսացած էր. և չեմն հարց ադէտ կ'ըլլայն ձայն պիշիներու՝ ուր ան իր սենեակը մտնէր։

Հարատութեան և տանին անօրէնութիւնը ճեռք առած էր, փնջերը կը քնէր, գեղասիները կը չարչրկէր, ծաղիկները կը ոտաղկիներ, և ադնուական հարկանի վարմունքը վերզրեցած ըլլալով, ան իր նշանակի վայելչութիւնն ու փառը չառանց կորսնցուցած էր։

Զեռքէ չէր ձգեր, թէպտեսեւ ծրարներով ալ պիսակոտած ըլլար՝ հին որարդութեանց թուղթ հարդուստ մը պարունակ կրնանիներով ամրացած՝ զոր դարձեալ գտած էր իր երիտասարդի Ֆանդերարանին մէջ, և, անոգութեամբ պաչարուած իր չուրջիններուն հանդէպ որոնց պէտք չունէր ապրուստ հատուցանելու, այլ հեռադրած էր ապրելէ այնպէս որ մօրուքը երկնցած ու պէշ կորուած, գլինքը անճանաչելիօրէն կը ոգեղցնէր։ Իր ձեռքերը այլ ևս խնամած չէին. և իրարանչիւր ընթրելէն ետքը, չորս կամ հինգ գաւաթ քոնեաք կը կլլէր։

Ժանն փորձած ըլլալով քանի մը մեղմ լանդիմանութիւններ ուղղել իրեն, անիկա ա՛յնքան խստութեամբ պաղատանած էր

—Զիս հանդիստ պիտի թողուս, այնպէս չէ՞, —որ Ժանն այլ ևս չի համարձակեցաւ ճարչ անգամ խոսիւորդներ տալու։

Եւ Ժանն ա՛յն քան համակերպած էր այս փոփոխութիւններուն որ ինքն ալ կը զարմանար։ Ժիւլիէն օտարական մը եղած էր իրեն համար, օտարական մը՝ որուն հոգին ու սիրտը գոցուած էին իրեն համար։

Եւ յանախ ասոր վրայ կը խորհէր, ինքնիրեն հարցնելով, թէ ինչէ՞ն էր որ այսպէս իրարու հանդիպելէն զերար սիրելէ և սիրոյ քուռն թարիով մը ամուսնանալէ ետքը, ինքզինքին մէկէն ի մէկ զրեթէ անծանօթ պիտի զտնէին իրարու նկատմամբ, իբր թէ բնաւ քով քովի քնացած չըլլային։

Եւ ինչպէս ուզելի չի տառապէր իր լրջումին մէջ։ Այսպէս էր կեանքը, խարուած էին արդէօք իրենք։ Իրեն համար, բան մը չի կար այլ ևս ապագային մէջ։

Եթէ Ժիւլիէն զեղեցիկ, խնամուած, վայելուչ, հրապուրիչ մնացած ըլլար, ինքը արդէօք աՀելի պիտի տառապէր։

Որոշուած էր, որ նոր տարիէն ետքը նարապակ ամուսինները մենակ պիտի մնային, և թէ՝ հայրենի ու մայրիկը պիտի վերադառնային Ռուէն՝ քանի մը ամիս իրենց տունին մէջ անցընելու։ Երիտասարդները, այդ ամուսը չպիտի թողուին Բէօրլին, վերջնապէս տեղաւորուելու, սովորելու, և հաստատելու այն վայրերուն ուր պիտի հոսէր իրենց ապագայ կեանքը։ Սակայն զատ անանք ուրիշ քանի մը դրացիներ ունէին, որոնց Ժիւլիէն պիտի ներկայացնէր իր կինը։ Ազնիք Պրիզէվիլլերը, Բութքլիէները և Ֆուսվիլլներն էին։

Բայց երիտասարդ ամուսը տակաւին չէր կրնար իր այցելութիւններուն սկսիլ, որովհետեւ անկարելի էր մինչեւ նկարչին հասնիլը՝ որ իրենց ազնուականութեան սեւական նշանը պիտի փոխէր կառքին վրայ։

Ընտանիքին հին կառքը Պառոնին կողմէ իր փեսային թողուած էր. եւ Ժիւլիէն, բան մը ըսել չի տալուհամար, չէր ուզեր ներկայանալ դրացի դղեակներուն մէջ՝ եթէ որ կամաներուսվայհանը տարբերած չըլլար Բէրթիւիս տէ Վալոնին հետ։

Այդ երկրին մէջ մէկ մարդ մը՝ մանաւանդ նէրն էր կնքագիտական դրուագներու մասնագիտութեան, Պոլպէքի նկարիչ մը, Պաթալ անուն, որ նորմանական բոլոր դղեակներուն մէջ կանչուած էր՝ կարգուած կառքերուն դռնակներուն վրայ չքնաղագրութիւններ դրոշմելու համար։

Վերջապէս, դեկտեմբերի առաջին՝ նախնճայրն վերջանալուն մօտ, մէկը տեսնուեցաւ որ դուռը բանալով չի տակի ներս մտաւ։ Կռնակին վրայ տոպրակ մը կը կրէր։ Պաթալն էր։

Զայն սրան մոցուցին՝ փբր թէ պարոն մը ըլլար, որովհետեւ իր մասնագիտութիւնը, իր անվերջ յարաբերութիւնները նամանդին ազնուականութեան հետ, իր հմտութիւնը տոհմանունները մասին, յիսոյ կատարեալ խօսքեր, խորհրդանշանեց, զինքը տեսակ մը տոհմանուն-մարդ դարձուցած էին որուն ձեռքը կը սեղմէին բոլոր ազնուականները։

Անմիջապէս մատիտ մը և թուղթ մը բերին, և մինչդեռ անիկա կը ճաշէր, Պառոնը և Ժիւլիէն իրենց զինանշանները իրարմէ բաժնուած վանհանները ուրուագծեցին։ Պառոնուհին, բոլորովին ուշադիր՝ երբ խնդիրը մասնաւոր այս տեսակ բաներու վրայ կ'ըլլար, իր խորհրդները կու տար, և նոյն իսկ Ժանն կը մասնակցէր վիճաբանութեան, իբր թէ խորհրդաւոր շահագրգռութիւն մը յանկարծ արթնցած ըլլար իր մէջ։

Պաթալ, ճաշելով մէկտեղ, իր կարծիքը կը յայտնէր, մերթ ձեռք կ'առնէր մատիտը և իր մտքը կը բացատրէր, օրինակներ առաջ կը բերէր, երբին բոլոր ապուռական կառքերը կը նկարագրէր և կը թուէր իրեն հետաքրքիր մանրամասնութիւնները։ Ոչ մէկ մարդ մը կրնայ տեսնուած այս տեսակ բաներու վրայ կ'ըլլար, իր խորհրդները կու տար, և նոյն իսկ Ժանն կը մասնակցէր վիճաբանութեան, իբր թէ խորհրդաւոր շահագրգռութիւն մը յանկարծ արթնցած ըլլար իր մէջ։

Պաթալ, ճաշելով մէկտեղ, իր կարծիքը կը յայտնէր, մերթ ձեռք կ'առնէր մատիտը և իր մտքը կը բացատրէր, օրինակներ առաջ կը բերէր, երբին բոլոր ապուռական կառքերը կը նկարագրէր և կը թուէր իրեն հետաքրքիր մանրամասնութիւնները։ Ոչ մէկ մարդ մը կրնայ տեսնուած

(Շարունակելի)